

© Generalitat de Catalunya
Observatori del Treball i Model Productiu

c/ Sepúlveda, 148-150
08011 Barcelona
observatoritreball.gencat.cat

Barcelona, març de 2019

ISSN: 2014-3346
DL B 22966 2012

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a: creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca

Índex

1. Trets més destacats	2
2. Estructura empresarial	3
2.1 Empreses amb establiment a Catalunya	3
2.2 Establiments empresarials	5
3. Mercat de treball	7
3.1 Ocupació	7
3.2 Afiliació a la Seguretat Social	8
3.3 Atur registrat	9
4. Evolució de les vendes	10
4.1 Vendes corregides d'estacionalitat i calendari	10
4.2 Vendes per tipus de producte	12
4.3 Vendes per format comercial	12
5. Evolució del consum	14
5.1 Factors que incideixen sobre el consum	14
5.2 Canvis en la despesa de les llars	15
6. Canvis en els hàbits de consum	17
7. Annex estadístic	18

1. Trets més destacats

Els factors que incideixen sobre la propensió al consum de les llars han evolucionat de forma desigual al llarg de l'any 2018. El mercat de treball ha evolucionat favorablement: la taxa d'atur (11,5%) és la més baixa des de l'any 2008 i l'ocupació s'ha incrementat (+2,7% interanual), apropant-se al nombre de persones ocupades que hi havia en 2008. La confiança dels consumidors ha evolucionat a l'alça durant el període central de l'any, però ha tancat el mes de desembre per sota dels 100 punts (percepció pessimista); el preu de l'habitatge i la constitució d'hipoteques han continuat a l'alça i l'Euríbor, a diferència de l'any anterior, ha mostrat una tendència alcista, augmentant progressivament des del mes de març.

El consum de les llars ha alentit el seu creixement de forma progressiva al llarg dels tres primers trimestres de 2018, tant a Catalunya com a Espanya. Quant a les vendes del comerç al detall, les dades corregides d'estacionalitat i calendari mostren un increment molt moderat a Catalunya per al conjunt de 2018 (+0,2% respecte de 2017), inferior al d'Espanya (+0,7%). Per grups de productes, destaca el creixement de les vendes de l'equipament de la llar, força intens tant a Catalunya com a Espanya.

Respecte de les grans superfícies no especialitzades a Catalunya, les vendes han disminuït un 4,2% interanual, intensificant-se la davallada respecte de l'any anterior. A Espanya, les vendes en grans cadenes i en grans superfícies han desaccelerat el seu creixement respecte de 2017, mentre les de les petites cadenes han evolucionat a l'alça i les de les empreses unilocalitzades s'han continuat reduint.

La població ocupada en el comerç al detall a Catalunya (329.800 persones de mitjana el 2018; el 9,8% del total català) ha augmentat respecte de 2017 (6.600 persones ocupades més de mitjana). Aquest increment ha estat més intens en el col·lectiu masculí, les persones de 30 a 44 anys i les persones assalariades. L'afiliació mitjana anual a la Seguretat Social en aquest sector d'activitat ha evolucionat a l'alça en termes de creació d'ocupació, gràcies al règim general i les persones estrangeres, tot i que el seu ritme s'ha alentit respecte de 2017.

Quant a l'estructura empresarial, en data 1 de gener de 2018, es comptabilitzen a Catalunya 72.781 empreses i 92.711 establiments del comerç al detall, amb una davallada interanual en ambdós casos. S'inverteix per tant la tendència de l'any anterior, quan per primer cop des de l'any 2008 i 2009 havien augmentat, respectivament, tant el nombre d'empreses, com el d'establiments. La gran majoria de les empreses del comerç al detall a Catalunya té menys de 10 persones assalariades (el 97,4% del total) i un 66,3% són persones físiques (forma jurídica majoritària). Per grups d'activitat, destaca l'augment del nombre d'empreses que es dedica a la venda d'equips per a les TIC i a la venda fora d'establiments.

Pel que fa als canvis en els hàbits de consum, en 2018 ha tornat a augmentar a Catalunya tant la població total, com el nombre de llars, especialment aquelles on viu només una persona. Als canvis demogràfics, cal afegir els tecnològics. Les persones consumidores estan molt connectades i disposen de moltes dades i informació, així com de més canals per fer la compra. Tot i això els atorga un poder més gran no només a l'hora de decidir-se per comprar un producte o un altre, sinó també per dissenyar i personalitzar el producte, els canals de màrqueting, les opcions d'entrega i l'experiència de compra; una realitat a la qual els diferents sectors s'han d'anar adaptant contínuament.

2. Estructura empresarial

2.1 Empreses amb establiment a Catalunya

En data 1 de gener de 2018, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE), a Catalunya es comptabilitzen 72.781 empreses del comerç al detall amb establiment que representen el 14,1% del total d'empreses dels serveis i l'11,5% del total de l'economia catalana.

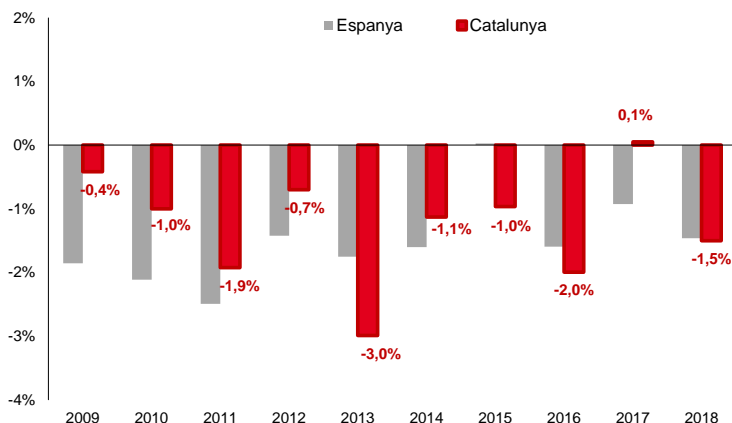
Respecte de l'any anterior, el nombre d'empreses del comerç al detall ha disminuït un 1,5% (1.109 empreses menys), invertint-se la tendència observada l'any anterior, que va ser d'una tímida recuperació (+0,1% interanual). La reducció del nombre d'empreses del comerç al detall a Catalunya respecte de l'1 de gener de 2017 contrasta amb l'increment en el sector dels serveis (+1,5%) i en el total de l'economia catalana (+1,7%).

A Espanya, l'evolució interanual ha estat similar a la de les empreses del comerç al detall amb establiment a Catalunya, atès que s'ha produït una davallada de l'1,5%; situant-se el nombre total d'empreses del comerç al detall en 451.471.

Gràfic 1

Catalunya i Espanya – Variació interanual del nombre d'empreses del comerç al detall (en %)

2009 – 2018. Dades a 1 de gener

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i INE (DIRCE)

Pel que fa al nombre de persones assalariades, el grup majoritari és el de les empreses que tenen entre 1 i 9 (el 53,1% del total), seguit de les empreses que no en tenen cap, que representen el 44,3% del total. Així doncs, el 97,4% de les empreses del comerç al detall amb establiment a Catalunya tenen menys de 10 persones assalariades, un percentatge pràcticament idèntic al de l'any anterior (97,3%).

Respecte d'un any enrere, i en nombres absoluts, destaca la intensa davallada del nombre d'empreses sense persones assalariades (2.006 menys) i l'increment de les empreses que tenen entre 1 i 9 (909 més).

Quant a la condició jurídica de les empreses del comerç al detall, la majoria són persones físiques (66,3% del total), una forma jurídica que perd 1.163 empreses respecte d'un any abans. La segona forma jurídica més representada és la societat limitada (el 27,8% del

72.781 empreses del comerç al detall a Catalunya en data 1 de gener de 2018 (1.109 menys que un any abans).

El nombre d'empreses del comerç al detall es redueix, en còmput interanual, tant a Catalunya com a Espanya.

total) que guanya 440 empreses, mentre la que disminueixen de forma més intensa és la d'altres formes jurídiques¹ (-9,4%; 326 empreses menys).

Per grup d'activitat econòmica (CCAE-09), la major part de les empreses del comerç al detall amb establiment a Catalunya es dedica a la venda d'altres articles² (el 32% del total) i a la d'aliments, begudes i tabac (el 23,8%). Interanualment, les empreses que més creixen, en termes relatius, són les que es dediquen a la venda d'equips per a les TIC (+5,5%), seguides de les empreses que venen fora d'establiments (+4,8%).

Més informació a les taules 1 i 2 de l'annex estadístic.

Taula 1

Catalunya – Empreses amb establiment del comerç al detall, per nombre de persones assalariades, forma jurídica i grup d'activitat (CCAE-09)

1 de gener de 2018

	Valor	% distrib.	Var. interanual	
			Absoluta	Relativa
Per nombre de persones ass.				
0	32.246	44,3%	-2.006	-5,9%
1-9	38.632	53,1%	909	2,4%
10-49	1.433	2,0%	-6	-0,4%
50-199	285	0,4%	-5	-1,7%
200-249	25	0,0%	1	4,2%
≥250	160	0,2%	-2	-1,2%
Per condició jurídica				
Persones físiques	48.284	66,3%	-1.163	-2,4%
Societats anònimes	1.098	1,5%	-60	-5,2%
Societats limitades	20.240	27,8%	440	2,2%
Altres	3.159	4,3%	-326	-9,4%
Per grup d'activitat (CCAE-09)				
En establiments no especialitzats	5.772	7,9%	14	0,2%
Aliments, begudes i tabac	17.302	23,8%	-212	-1,2%
Carburants per a l'automoció	669	0,9%	4	0,6%
Equips per a les TIC	1.399	1,9%	73	5,5%
Altres articles d'ús domèstic	11.375	15,6%	-509	-4,3%
Articles culturals i recreatius	4.458	6,1%	-104	-2,3%
Altres articles	23.279	32,0%	-368	-1,6%
En parades i mercats ambulants	6.899	9,5%	-82	-1,2%
Fora d'establiments	1.628	2,2%	75	4,8%
Total	72.781	100%	-1.109	-1,5%

Es redueix interanualment el nombre d'empreses del comerç al detall sense persones assalariades i amb forma jurídica de persona física.

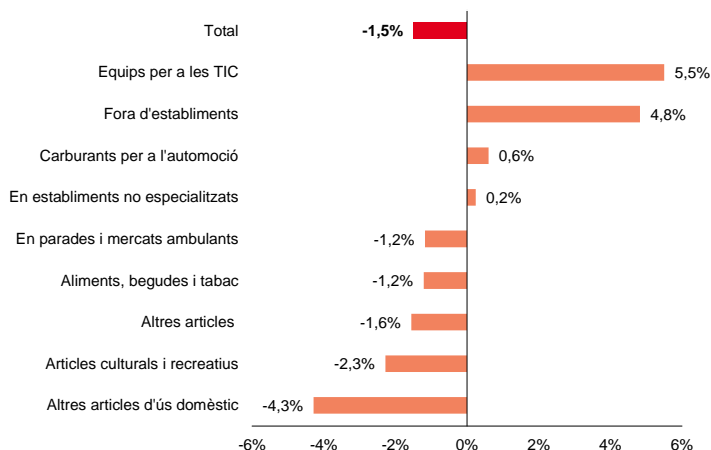
Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

¹ Altres formes jurídiques: societats col·lectives, societats comanditàries, comunitats de béns, societats cooperatives, associacions i altres tipus, organismes autònoms i altres.

² Inclou la venda en establiments especialitzats d'un determinat grup de productes no classificats en altres apartats, com ara peces de vestir, calçat i articles de cuir, productes farmacèutics, articles mèdics, rellotges, records, articles de neteja, armes, flors, animals de companyia i altres productes; i el comerç al detall d'articles de segona mà en establiments especialitzats.

Gràfic 2**Catalunya – Variació interanual de les empreses del comerç al detall amb establiment, per branca d'activitat (en %)**

1 de gener de 2018

Per grup d'activitat, destaca l'increment interanual del nombre d'empreses que es dediquen a la venda d'equips per a les TIC i fora d'establiments.

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat (DIRCE)

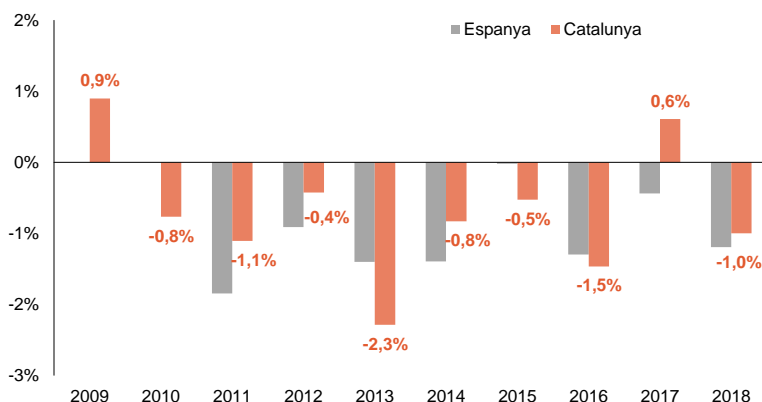
2.2 Establiments empresarials

El nombre d'establiments empresarials del comerç al detall a Catalunya en data 1 de gener de 2018 se situa en 92.711, un 1% menys que un any enrere (953 establiments menys) i una reducció inferior a la del nombre d'empreses (-1,5%).

A Espanya, l'evolució interanual del nombre d'establiments ha estat similar a la de Catalunya, amb una disminució de l'1,2% (6.854 establiments menys).

Gràfic 3**Catalunya i Espanya – Variació interanual del nombre d'establiments del comerç al detall (en %)**

2009 – 2018. Dades a 1 de gener (*)

92.711 establiments comercials a Catalunya en data 1 de gener de 2018 (953 menys que un any abans).

(*) No hi ha dades disponibles sobre els establiments comercials a Espanya per als anys 2008 i 2009

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i l'INE (DIRCE)

La gran majoria dels establiments comercials a Catalunya tenen menys de 10 persones assalariades (el 95,6% del total) i els que més creixen en nombres absoluts, respecte de l'1 de gener de 2017, són els que tenen entre 1 i 9 persones assalariades (718 més) i els de 10 o més (97 més).

Els establiments que no tenen cap persona assalariada són els únics que perden establiments respecte d'un any abans (1.768 menys).

Més informació sobre l'evolució anual del nombre d'establiments del comerç al detall a Catalunya a les taules 3 i 4 de l'annex estadístic.

Taula 2

Catalunya – Establiments del comerç al detall per nombre de persones assalariades

1 de gener de 2018

	Valor	% distrib.	Var. interanual	
			Absoluta	Relativa
0	41.800	45,1%	-1.768	-4,1%
1-9	46.845	50,5%	718	1,6%
10-49	3.561	3,8%	84	2,4%
50-199	458	0,5%	10	2,2%
200-249	15	0,0%	3	25,0%
≥250	32	0,0%	0	0,0%
Total	92.711	100%	-953	-1,0%

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

3. Mercat de treball

3.1 Ocupació

Els resultats de l'Enquesta activa de població (EPA) situa en 329.800 el nombre de persones ocupades en el comerç al detall de mitjana a Catalunya l'any 2018, xifra que suposa un increment respecte de 2017 del 2% (6.600 persones més ocupades de mitjana).

329.800 persones ocupades de mitjana en el comerç al detall l'any 2018, un 2% més que en 2017.

El 66% del total d'aquesta població ocupada són dones, mentre els homes representen el 34% restant. Tots dos col·lectius han guanyat persones ocupades respecte de l'any anterior, amb una taxa de creixement més elevada en el col·lectiu masculí (+3,1%) que en el femení (+1,4%).

Per grups d'edat, la franja de 30 a 44 anys és la que més població ocupa (el 38,8% del total), seguida de les persones d'entre 45 i 54 anys (23,6%) i dels joves (22,4%). Interanualment, les úniques franges d'edat que han guanyat ocupació en el sector han estat la de 30 a 44 anys (+7,9%; 9.300 persones més) i la de 45 a 54 (+4%; 3.000 més).

En relació amb la situació professional, el 77,1% de la població ocupada l'any 2018 és assalariada i el seu nombre ha crescut interanualment (+3,9%; 9.500 persones més), mentre el de les persones no assalariades ha disminuït (-3,3%; 2.600 menys).

Per últim, quant a la categoria professional de la població ocupada en el comerç al detall, el 42% són dependents de botigues i magatzems i un 13,8% comerciants propietaris de botigues. En ambdós casos, el nombre de persones ocupades s'ha reduït interanualment.

Taula 3

Catalunya – Ocupació en el comerç al detall per sexe, edat, situació i categoria professional (en milers)

2018 (mitjana anual)

	Valor	% distrib.	Var. interanual	
			Absoluta	Relativa
Per sexe				
Homes	112,2	34,0%	3,4	3,1%
Dones	217,7	66,0%	3,1	1,4%
Per edat				
16-29 anys	74,0	22,4%	-4,4	-5,6%
30-44 anys	127,9	38,8%	9,3	7,9%
45-54 anys	77,9	23,6%	3,0	4,0%
55 i més anys	50,0	15,2%	-1,4	-2,7%
Per situació professional				
Assalariats	254,2	77,1%	9,5	3,9%
No assalariats	76,0	23,0%	-2,6	-3,3%
Per categoria professional				
Dependents de botigues i magatzems	138,1	41,9%	-11,7	-7,8%
Comerciants propietaris de botigues	45,7	13,8%	-5,9	-11,5%
Altres	146,1	44,3%	24,2	19,8%
Total	329,8	100%	6,6	2,0%

El creixement de l'ocupació en el comerç al detall s'ha produït especialment entre els homes, les persones de 30 a 44 anys i les assalariades.

Font: EPA (Idescat i INE)

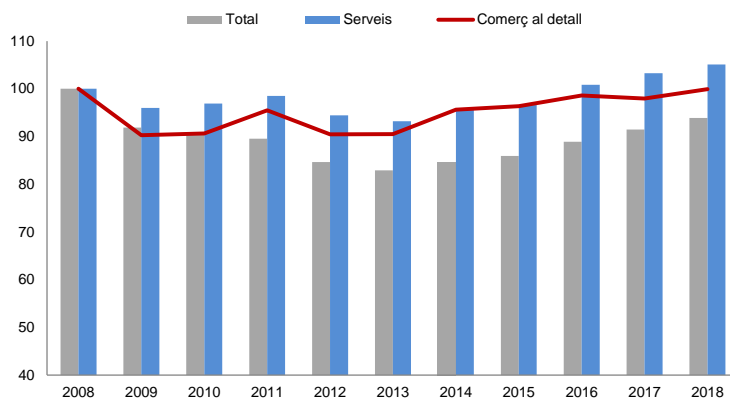
En el gràfic següent es pot observar l'evolució de l'ocupació en aquest sector prenent com a referència la població ocupada mitjana en el comerç al detall l'any 2008. El nivell d'ocupació en el comerç al detall s'ha tornat a recuperar en 2018 després de la lleu recaiguda de 2017 i s'ha situat, per primer cop en els darrers 10 anys, en el mateix nivell d'ocupació que hi havia en 2008; una recuperació que ja s'havia produït en els serveis en

2016 i que està a prop de verificar-se en el conjunt de l'economia. Més informació a les taules 5 i 6 de l'annex estadístic.

Gràfic 4

Catalunya – Evolució de la població ocupada en el comerç, els serveis i el total de l'economia (índex 100 = 2008)

2008 – 2018 (mitjana anual)

L'ocupació en el comerç al detall ha evolucionat a l'alça en 2018 i s'ha situat pràcticament en el mateix nivell que en 2008.

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'EPA (Idescat i INE)

3.2 Afiliació a la Seguretat Social

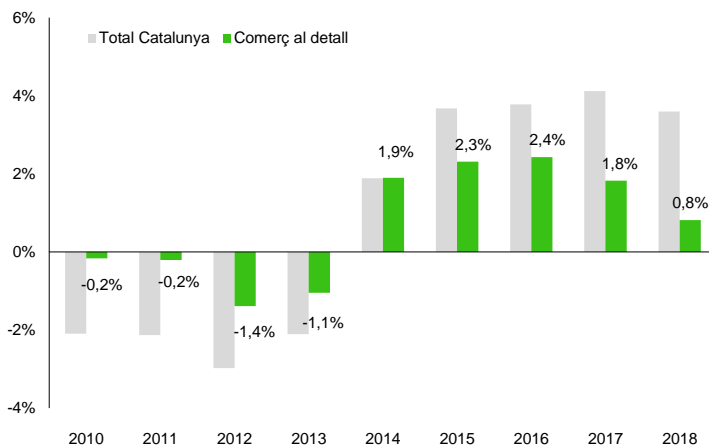
L'any 2018 es comptabilitzen de mitjana a Catalunya 335.756 afiliacions a la Seguretat Social en el comerç al detall, amb un increment interanual del 0,8% (2.711 afiliacions més).

Per règims d'afiliació, el 76,6% del total són al règim general (257.092), mentre el 23,4% restant són al règim especial de treballadors autònoms (78.664). L'evolució interanual ha estat diferent, atès que les afiliacions en el règim general han anat a l'alça (+1,8%), mentre en el règim especial de treballadors autònoms han disminuït (-2,4%).

Gràfic 5

Catalunya – Variació interanual de l'afiliació a la Seguretat Social en el comerç al detall i el conjunt de l'economia (en %)

2010 – 2018 (mitjana anual, últim dia del trimestre)

L'afiliació creix respecte de 2017 (+0,8%), tot i que el seu ritme de creixement es desaccelera respecte de 2017.

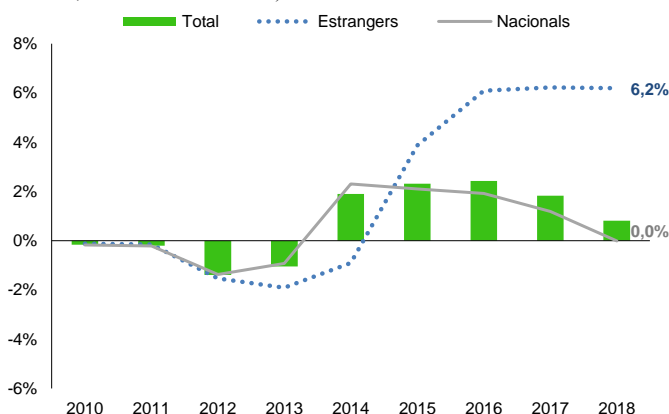
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de la TGSS (MEYSS)

Per nacionalitats, en 2018 es manté l'intens creixement interanual de les afiliacions de persones estrangeres en el comerç al detall (+6,2%), que representen el 14% del total de les afiliacions en aquest sector, mentre el nombre d'afiliacions de persones nacionals no varia. Més informació a les taules 7 i 8 de l'annex estadístic.

Gràfic 6

Catalunya – Variació interanual de l'afiliació a la Seguretat Social en el comerç al detall, per nacionalitat (en %)

2010 – 2018 (mitjana anual, últim dia del trimestre)

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de la TGSS (MEYSS)

Es manté el creixement intens de les afiliacions de les persones estrangeres, mentre el de les nacionals no varia.

3.3 Atur registrat

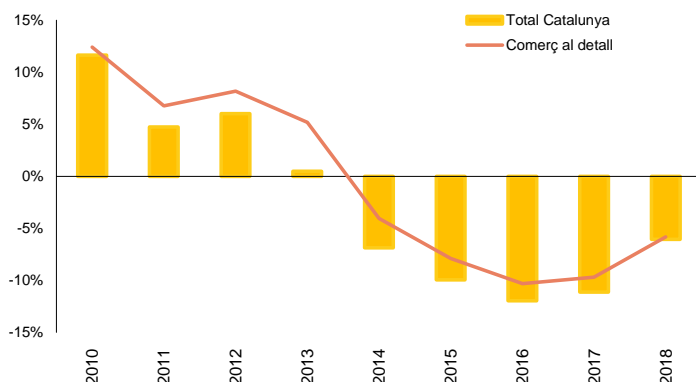
El nombre de persones registrades a l'atur en el comerç al detall en les Oficines de Treball del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) s'ha situat de mitjana l'any 2018 en 41.116, amb una disminució del 5,8% respecte de 2017 (2.542 persones aturades menys de mitjana).

Com es pot observar en el gràfic següent, l'atur registrat en aquest sector d'activitat ha evolucionat de forma similar al del conjunt de l'economia catalana, alentint-se el ritme de reducció respecte de l'any anterior. Més informació a la taula 9 de l'annex estadístic.

Gràfic 7

Catalunya – Variació interanual de l'atur registrat en el comerç al detall (en %)

2010 – 2018 (mitjana anual)

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades del SOC i del Servei Públic d'Ocupació Estatal

Cau l'atur registrat en el sector respecte de 2017 (2.542 persones aturades menys, de mitjana), amb una evolució similar a la del conjunt de l'economia catalana.

4. Evolució de les vendes

4.1 Vendes corregides d'estacionalitat i calendari

A partir del mes de gener de 2018, l'Observatori del Treball i Model Productiu (OTMP) realitza el tractament d'estacionalitat i calendari de la sèrie de l'índex de comerç al detall general sense estacions de servei, a preus constants per a Catalunya seguint la metodologia de l'INE³, de forma que permet la comparació de les dades de Catalunya i d'Espanya.

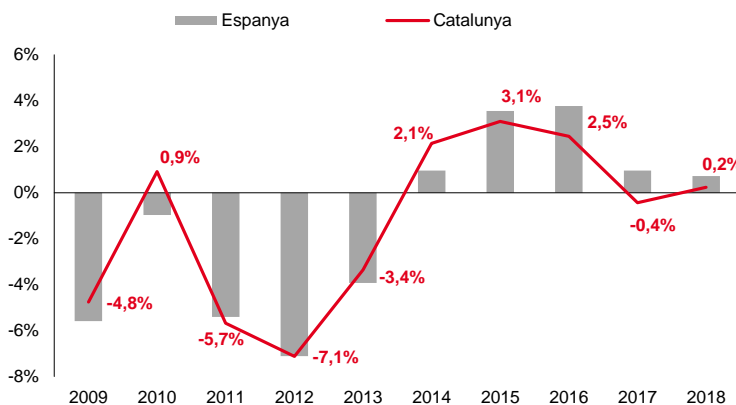
La correcció de les dades pot modificar molt el valor de les taxes de variació, i fins i tot el seu signe. En general, el senyal corregit és més estable que el senyal brut original, i el seu comportament més regular. La raó de l'estabilitat més gran del senyal corregit és que elimina diversos efectes poc lligats a la marxa conjuntural de l'activitat del sector (calendari i estacionalitat) que, en canvi, introdueixen variabilitat en la taxa. El resultat és un senyal més net i més interpretable.

A Catalunya, l'índex de vendes del comerç al detall general sense estacions de servei, a preus constants i corregit d'estacionalitat i calendari, s'ha incrementat de forma moderada respecte de 2017 (+0,2%), un creixement superior al de la dada bruta (+0,3%). L'evolució de les vendes a Catalunya ha resultat, per tant, contrària a la de l'any anterior (quan es van reduir un 0,4%) i similar a la d'Espanya, tot i que en aquest cas les vendes s'han incrementat amb més intensitat (+0,7% interanual).

Gràfic 8

Catalunya i Espanya – Variació interanual de l'índex de comerç al detall sense estacions de servei (en %). Preus constants. Base 2015=100

2009-2018

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i l'INE

Les vendes en el comerç al detall (dades corregides d'estacionalitat i calendari) s'han incrementat un 0,2% respecte de 2017.

El gràfic 9 mostra l'evolució de les vendes a Catalunya i Espanya i es pot observar com ha estat força similar fins a la segona meitat de l'any 2015, moment a partir del qual les vendes han evolucionat a Catalunya de forma menys favorable. Posteriorment, i al llarg dels anys 2016, 2017 i 2018, el comportament de les vendes a Catalunya ha estat més

³ L'efecte de calendari comprèn tres circumstàncies distintes: l'anomenat trading day (és a dir, el fet que cada mes té una dotació de dies i una distribució distinta, així com festes laborals i apertures comercials autoritzades), la Setmana Santa (que es distribueix de forma canviant entre els mesos de març i abril, i que conté tant dies laborables com festius) i els anys de traspàs. En cas necessari s'introdueixen intervencions per fets atípics, com poden ser les reformes de l'IVA de juny de 2010 i setembre de 2012.

L'anàlisi d'intervenció es realitza en el context estàndard d'un model ARIMA de sèries temporals, de forma que el model estimat es pot descompondre en els seus components teòrics: tendència, cicle, estacionalitat i irregular. Així és possible eliminar únicament el component de calendari, únicament l'estacionalitat, o ambdós efectes (sèries corregides d'estacionalitat i calendari).

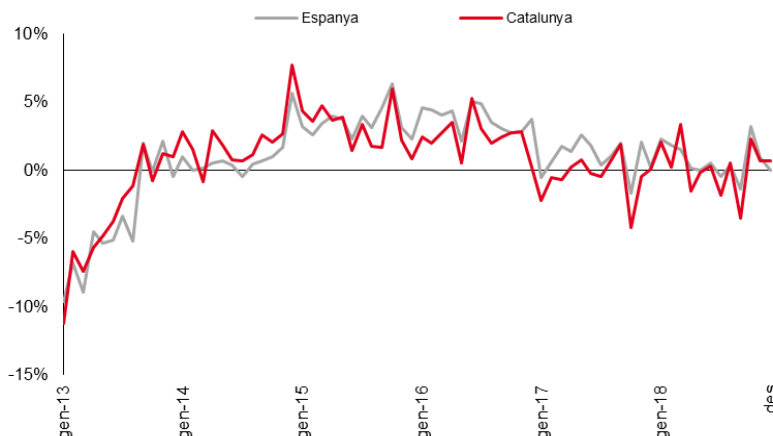
Com en el cas de l'INE, la revisió dels models és anual, amb reestimació mensual dels paràmetres. Les sèries resultants perden l'additivitat. Els programes estadístics utilitzats són els mateixos que a l'INE: Gretl i Tramo-Seats.

erràtic, amb alternances d'incrementos i davallades, amb un comportament més desfavorable en termes generals.

Gràfic 9

Catalunya i Espanya – Variació interanual de l'índex de comerç al detall sense estacions de servei (en %). Preus constants. Base 2015=100

Gener de 2013 a desembre de 2018

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i l'INE

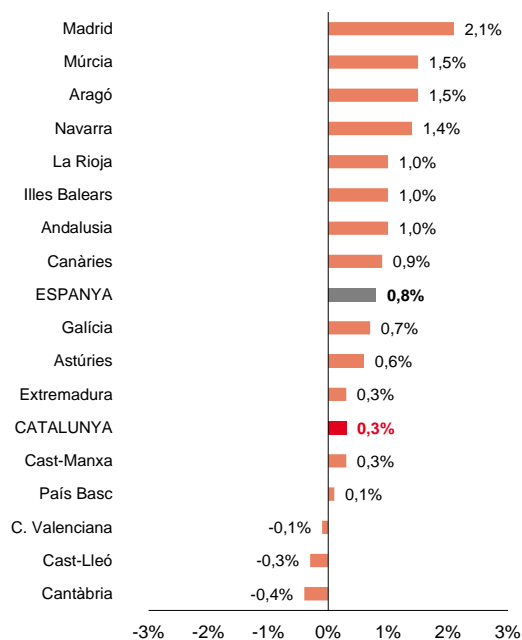
Comportament més desfavorable de les vendes a Catalunya, en termes generals, al llarg de 2018.

Per comunitats autònomes, les úniques dades disponibles de l'índex de vendes del comerç al detall són les brutes o originals. Els resultats publicats per l'INE indiquen que les vendes han crescut a la major part de comunitats autònomes, tret de Cantàbria (-0,4%), Castella i Lleó (-0,3%) i Comunitat Valenciana (-0,1%). L'increment a Espanya ha estat del 0,8% i Catalunya ha ocupat la dotzena posició quant a intensitat de creixement.

Gràfic 10

Espanya – Variació interanual de l'índex de comerç al detall sense estacions de serveis per comunitats autònomes. Preus constants. Base 2015=100

2018*

Madrid (+2,1%), Múrcia (+1,5%), Aragó (+1,5%) i Navarra (+1,4%) encapçalen el rànquing de comunitats autònomes on les vendes han crescut amb més intensitat respecte de 2017.

* Les dades dels mesos de novembre i desembre són provisionals

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i l'INE

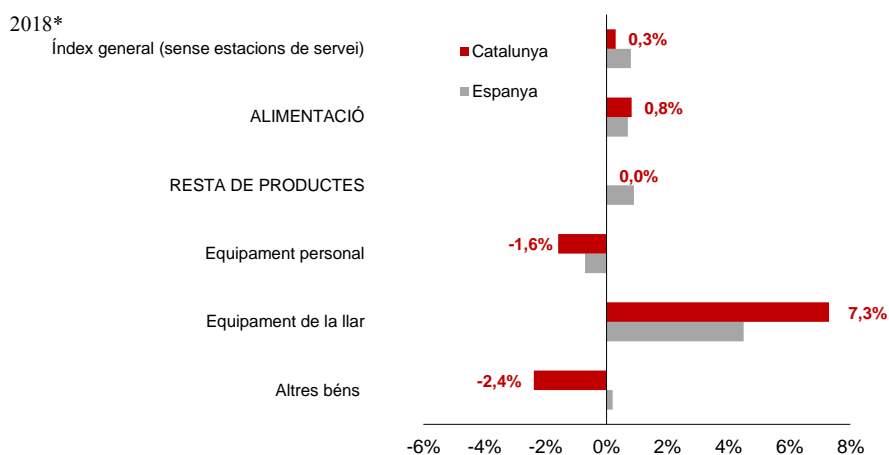
4.2 Vendes per tipus de producte

A Catalunya, les dades disponibles de l'índex de vendes del comerç al detall per grups de productes també corresponen a les brutes o originals. Segons els resultats publicats per l'Idescat, les vendes dels productes d'alimentació s'han incrementat un 0,8%, mentre les de la resta de productes no ha variat en còmput interanual. Dins d'aquesta última categoria, les vendes dels productes d'equipament de la llar han crescut amb força (+7,3% interanual), mentre les d'altres béns i equipament personal han evolucionat a la baixa respecte de 2017 (-2,4% i -1,6%, respectivament).

En comparació amb Espanya, les vendes a Catalunya han evolucionat de forma similar respecte de 2017, tot i que en l'equipament personal s'han reduït amb més intensitat, en l'equipament de la llar han crescut menys i en els altres béns l'evolució ha estat inversa.

Gràfic 11

Catalunya i Espanya – Variació interanual de l'índex de comerç al detall sense estacions de servei per tipus de producte (en %). Preus constants. Base 2015=100

Les vendes de l'equipament de la llar són les que han crescut amb més força respecte de 2017.

* Les dades dels mesos de novembre i desembre són provisionals

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat i l'INE

4.3 Vendes per format comercial

A Catalunya, l'única informació disponible per formats comercials és la que s'obté a partir de l'índex de vendes en grans superfícies (establiments amb una superfície de venda i exposició $\geq 2.500 \text{ m}^2$), una operació estadística pròpia de l'Idescat que considera totes les grans superfícies no especialitzades⁴ de Catalunya. Els resultats no són directament comparables amb els que publica l'INE per a Catalunya, atès que aquest últim considera tant les especialitzades, com les no especialitzades⁵.

Els resultats de l'any 2018 indiquen una reducció de les vendes del -4,2% respecte de 2017, que s'intensifica per tant respecte de l'any anterior, quan les vendes van caure un 2,5%. Per grups de productes, la davallada interanual de 2018 s'ha produït tant en els productes d'alimentació (-4,6%), com en els no alimentaris (-3,8%).

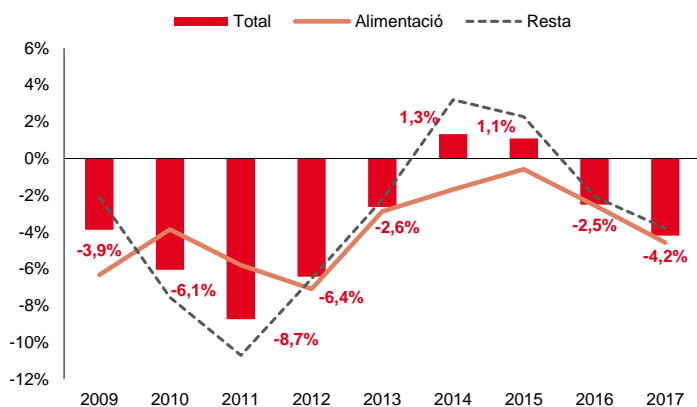
³ El comerç no especialitzat és el que realitzen les empreses que venen més de cinc tipus de productes, considerant com a tal els que estan inclosos en una sola classe de la CCAE 2009, i cap d'ells amb facturació superior al 50 per cent.

⁵ El comerç especialitzat és el que realitzen les empreses en les quals el volum de facturació d'un sol tipus de producte, considerant com a tal els que estan inclosos en una sola classe de la CCAE 2009, és superior al 50 per cent, i el que realitzen les que comercialitzen menys de cinc tipus de productes, considerant que la seva activitat principal és la corresponent al producte de major volum de facturació.

Gràfic 12

Catalunya – Variació interanual de l'índex de vendes en grans superfícies per tipus de producte (en %). Preus constants. Base 2015=100

2009-2018*

* Les dades dels mesos de novembre i desembre són provisionals

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat

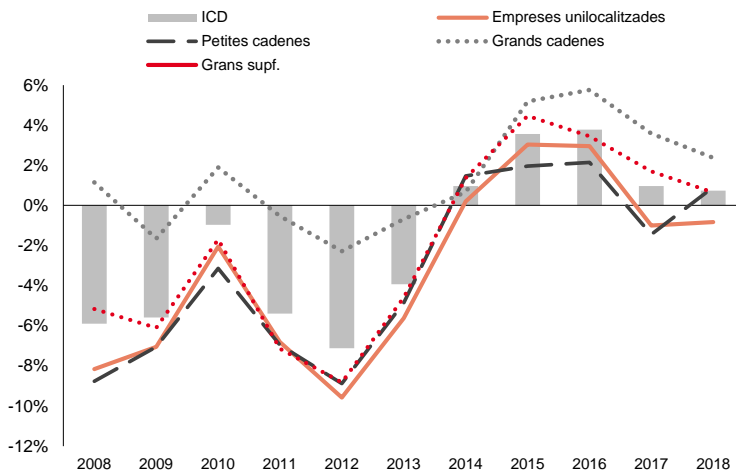
A Catalunya, les vendes en les grans superfícies s'han tornat a reduir l'any 2018 (-4,2% interanual).

Les dades de vendes per formats comercials⁶ per a Espanya són les publicades per l'INE que, a més, corregeix d'estacionalitat i calendari. Els resultats de l'any 2018 mostren una desaceleració del creixement interanual en les grans cadenes i les grans superfícies respecte de 2017 (+2,4% i +0,6%, respectivament); un canvi de tendència en les petites cadenes, que augmenten les vendes respecte de l'any anterior (+0,9%) i un manteniment de la davallada en les empreses unilocalitzades (-0,8%).

Gràfic 13

Espanya – Variació interanual de l'índex de comerç al detall sense estacions de servei, corregit d'estacionalitat i de calendari, per format comercial (en %). Preus constants. Base 2015=100

2009-2018

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'INE

A Espanya, es desacelera el creixement de les vendes en les grans cadenes i superfícies; s'intensifica el de les petites cadenes i es manté a la baixa en les empreses unilocalitzades.

⁶ Empreses unilocalitzades (que realitzen la seva activitat comercial a través d'un únic establiment); petites cadenes (empreses que tenen més d'un establiment, excepte les que tenen 20 o més establiments i 50 o més persones assalariades); grans cadenes (empreses que compten amb 25 o més establiments i que té 50 o més persones assalariades) i grans superfícies (establiment que té una superfície de venda i exposició superior o igual a 2.500 m²; entenen per superfície de venda aquella que és accessible al públic i on es realitzen operacions de venda).

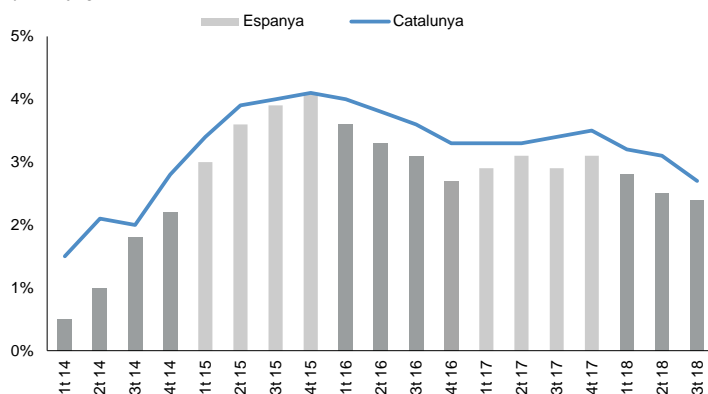
5. Evolució del consum

El consum de les llars ha alentit el ritme del seu creixement en els tres primers trimestres de l'any 2018, tant a Catalunya com a Espanya. Així i tot, com es pot observar en el gràfic següent, el ritme de creixement del consum de les llars continua sent superior en el cas català.

Gràfic 14

Catalunya i Espanya – Variació interanual del consum de les llars* (en %). Base 2010=100

1r trim 2014 – 3r trim 2018

El consum de les llars ha alentit el creixement al llarg dels tres primers trimestres de l'any 2018.

* Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades de l'Idescat i INE

5.1 Factors que incideixen sobre el consum

Els factors que incideixen sobre la propensió al consum de les llars han evolucionat de forma desigual al llarg de 2018.

El mercat de treball ha evolucionat favorablement. El nombre de persones aturades s'ha situat, de mitjana, en 436.500 (70.700 menys que en 2017), amb una davallada interanual del 13,9% i la taxa d'atur s'ha reduït 1,9 punts, situant-se en l'11,5%, el valor més baix des de l'any 2008 (8,9%). D'altra banda, l'ocupació ha crescut en còmput interanual (+2,7%) i el nombre de persones ocupades (3.362.200) s'apropa al que hi havia en 2008 (3.581.300).

Pel que fa a l'evolució dels preus de consum, es van moderar a principis d'any, després es van incrementar entre els mesos de maig i octubre i posteriorment es van desaccelerar en la part final de l'any fins a tancar el 2018 amb un increment de l'1,8% respecte de 2017, inferior al registrat l'any anterior (+2,2%). Els transports, l'habitatge i l'alimentació són els grups de despesa on més han crescut els preus interanualment a Catalunya l'any 2018.

Quant a la confiança dels consumidors, el principal factor que incideix sobre la propensió al consum de les llars i que el CIS (Centre d'Investigacions Sociològiques) publica mensualment per al conjunt d'Espanya, ha tancat l'any en els 90,9 punts en el mes de desembre (el segon valor anual més baix després del setembre; 90,6 punts). Si bé l'any va iniciar amb un nivell de confiança més elevat, per sobre dels 100 punts (indicant una percepció positiva), aquest s'ha anat reduint per una disminució de la valoració tant de la situació actual, com de les expectatives de futur.

La confiança dels consumidors s'ha reduït progressivament al llarg de l'any i tanca en el mes de desembre per sota dels 100 punts (percepció negativa).

En relació amb la riquesa immobiliària i financera de les famílies, el preu mitjà de l'habitatge a Espanya ha accelerat el seu ritme de creixement per quart any consecutiu. La societat de taxació TINSA estima que ha crescut un 5% respecte de 2017 a Espanya i que Catalunya ocupa la setena posició quant a intensitat d'aquest creixement (+6,5%), que ha

estat liderat per la Comunitat de Madrid (+10,8%). Així i tot, cal recordar que el creixement del preu de l'habitatge pot tenir un efecte positiu sobre el consum en un sector de la societat (propietari), però una disminució del poder adquisitiu en un altre (comprador).

Pel que fa a la constitució d'hipoteques immobiliàries, el 2018 se n'han formalitzat a Catalunya 74.389 per un import total de 12.163 milions d'euros; xifres que suposen un increment interanual en ambdues variables (+13,1% i +15,8%, respectivament), resultant a més, les més elevades dels darrers set anys.

L'Euríbor és un altre factor que incideix directament sobre el consum en el cas de les llars endeutades per l'adquisició d'un habitatge. Al llarg de 2018 ha mostrat una tendència alcista i, a diferència de l'any anterior, el seu valor s'ha anat recuperant progressivament des del mes de març (-0,189%), tancant el mes de desembre en el -0,129%.

Per últim, les dades del Banc d'Espanya mostren com el crèdit concedit a les persones físiques s'ha recuperat al llarg dels tres primers trimestres de 2018, tornant al signe positiu per primer cop des del 2010, gràcies a l'impuls del crèdit per a béns de consum durador, ja que el crèdit per a l'habitatge continua disminuint (+13,6% i -1,7%, respectivament, en el tercer trimestre de 2018).

5.2 Canvis en la despesa de les llars

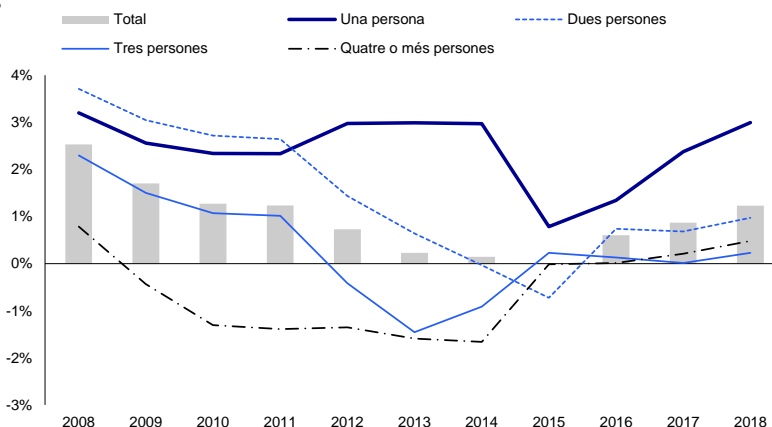
Els factors econòmics i psicològics no són els únics factors que incideixen sobre els comportaments de compra de la població, sinó que també hi influeixen altres com els sociològics i/o demogràfics. Per exemple, des d'un punt de vista demogràfic, cal destacar que la població resident a Catalunya (1 de gener de 2018) ha augmentat interanualment per tercer any consecutiu fins a assolir els 7.543.825 habitants, el valor més elevat des de l'inici de la sèrie històrica.

El nombre de llars a Catalunya també han augmentat en 2018. L'Enquesta de població activa estima un total de 3.030.100 (668 més que en 2017), amb un augment interanual de l'1,2%. Per nombre de persones que hi habiten, el creixement del nombre de llars ha estat generalitzat, però més intens en les llars on viu una sola persona (+3%), que actualment representen més d'una quarta part del total català (el 26,2%).

Gràfic 15

Catalunya – Variació interanual del nombre de llars, per persones que hi habiten (en %)

2009 – 2018

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat (EPA)

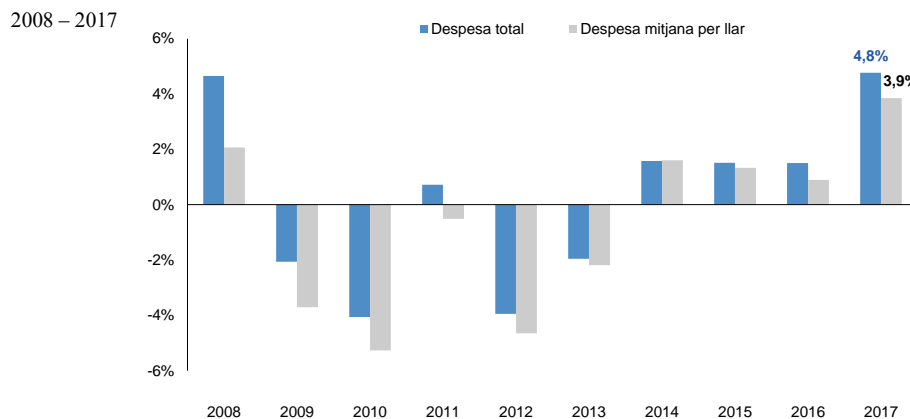
S'intensifica el creixement del nombre de llars a Catalunya, especialment de les que només hi habita una sola persona.

Les últimes dades disponibles per a Catalunya sobre despesa de les llars corresponen a l'any 2017 i mostren un notable increment interanual, situant-se de mitjana en els 31.619 euros, el valor més elevat des de l'any 2008 (quan va ser de 33.336 euros).

Gràfic 16

Catalunya – Variació interanual de la despesa total i de la despesa mitjana per llar (en %).

Base 2016=100

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'INE (Estadística de despesa en consum de les llars)

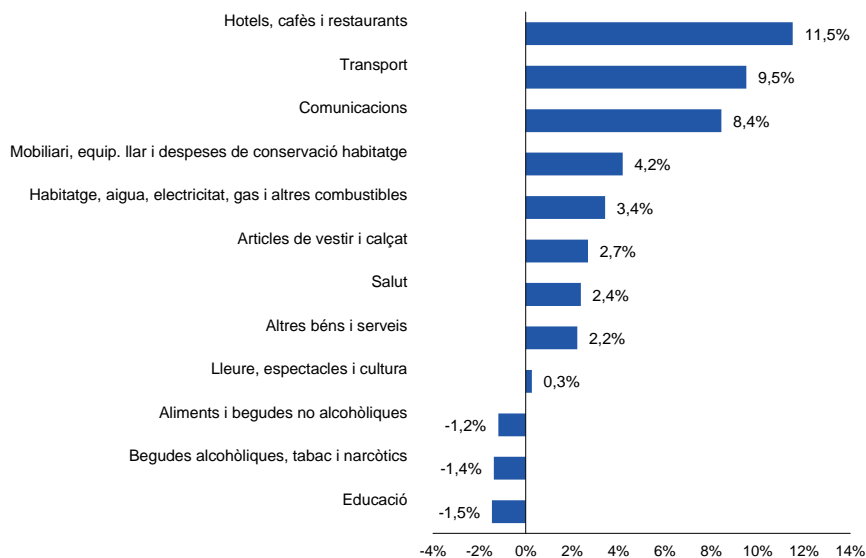
La despesa total i la mitjana per llar es van incrementar de forma intensa en còmput interanual l'any 2017 (+4,8% i +3,9%, respectivament).

La proporció més elevada de la despesa mitjana de les llars l'any 2017 es va destinar a l'habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles (30,5% del total); aliments i begudes no alcohòliques (14,3% del total) i transport (12,6%). Interanualment, la despesa ha augmentat de forma generalitzada en tots els grups de productes, excepte en l'educació (-1,5%); les begudes alcohòliques, tabac i narcòtics (-1,4%) i els aliments i begudes no alcohòliques (-1,2%).

Gràfic 17

Catalunya – Variació interanual de la despesa mitjana anual per llar i divisions de despesa (en %). Base 2006=100

2017

El 2017, la despesa va créixer amb força respecte de l'any anterior en hotels, cafès i restaurants (+11,5%), transport (+9,5%) i comunicacions (+8,4%).

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Idescat (Estadística de despesa en consum de les llars)

6. Canvis en els hàbits de consum

La incorporació de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions des de fa anys a la societat, convertint-se en una part integral del consum actual, juntament amb la situació econòmica de les llars, comporten noves necessitats a les quals el comerç al detall ha de poder donar resposta.

Al marge de la tipologia de la persona consumidora, el que tenen en comú avui en dia els consumidors és que es tracta de persones que estan molt connectades i que utilitzen la tecnologia de forma generalitzada, fet que els hi atorga un poder més gran. Aquest comportament, juntament amb els canvis demogràfics produeixen dos patrons de consum diferents segons els experts: el model de supervivència i el de selecció.

Les persones consumidores que segueixen el primer model busquen noves formes d'austeritat. Això explicaria, per exemple, el creixement de la quota de les marques de distribuïdor, que segons l'informe *Radiografía del gran consumo en España 2018* de la companyia Nielsen va créixer cinc dècimes en 2018 fins a situar-se en el 39,4% i que indicaria un consumidor que prefereix estalviar diners en alguns productes per adquirir d'altres de més valor afegit, maximitzant així el pressupost disponible. Aquest mateix informe indica que en 2018 les llars han comprat menys, però han gastat més a l'hora d'omplir la cistella de la compra a causa de l'increment dels preus, especialment dels productes frescos: la demanda de fruites i verdures s'ha reduït, mentre la de productes en llauna o envasos ha augmentat.

L'altre model, el de selecció, se centra en els productes de consum més personals, normalment de qualitat més elevada i adaptats a les necessitats individuals, amb un preu més elevat. Els experts preveuen que durant la dècada vinent augmenti la hiperpersonalització dels productes i els serveis, especialment en l'àmbit de la salut i el benestar.

El que està clar és que les persones consumidores disposen d'una gran quantitat de dades que van des de la informació dels productes, passant pel compromís social, el respecte al medi ambient i les causes que donen suport tant els fabricants com els distribuïdors, i que aquests factors guanyen cada vegada més pes a l'hora de decidir una compra o la fidelitat a una marca.

Gràcies a la tecnologia, comprar des de casa fa temps que és una realitat i aquesta tendència cada vegada anirà a més. És per això que es preveu un augment de les peticions de productes a domicili i una ampliació de l'experiència omnicanal, ja que els productes podran ser comprats cada vegada a través de mitjans digitals més diversos (telèfons mòbils, ordinadors, TV intel·ligent, tauletes, dispositius auxiliars connectats per veu...).

D'altra banda, els consumidors desitgen tenir un control més elevat sobre el disseny i la personalització del producte, els canals de màrqueting, les opcions d'entrega i l'experiència de compra; de manera que els diferents sectors s'hi hauran d'adaptar contínuament.

Finalment, les dades d'entitats financeres de les transaccions realitzades pels seus clients amb targeta confirmen el creixement del comerç electrònic l'any 2018, que va guanyant pes en aquelles activitats on la maduresa del canal electrònic és més elevada i en les empreses de dimensions més grans quant a facturació.

7. Annex estadístic

Taula 1

Catalunya – Empreses del comerç al detall amb establiment, per nombre de persones assalariades, forma jurídica i grup d'activitat (CCEA-09)

2008-2018. Dades a 1 de gener

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Per nombre de persones ass.											
0 pers ass	38.961	39.832	39.678	39.442	38.624	35.859	35.551	35.648	34.864	34.252	32.246
1-9 pers ass	41.111	39.939	39.640	38.381	38.799	39.294	38.781	37.927	37.172	37.723	38.632
10-49 pers ass	2.136	2.048	1.714	1.648	1.503	1.397	1.361	1.370	1.370	1.439	1.433
50-199	259	288	265	258	249	250	228	236	268	290	285
200-249	25	27	30	25	16	19	26	30	26	24	25
≥250	135	149	133	138	143	142	144	146	152	162	160
Per condició jurídica											
Persones físiques	55.393	54.870	53.788	52.221	51.704	50.140	48.876	48.061	47.552	49.447	48.284
Societats anònimes	1.806	1.786	1.728	1.706	1.624	1.442	1.370	1.288	1.187	1.158	1.098
Societats limitades	18.504	18.535	18.690	18.565	18.552	18.502	18.810	18.900	19.243	19.800	20.240
Altres	6.924	7.092	7.254	7.400	7.454	6.877	7.035	7.108	5.870	3.485	3.159
Per grup d'activitat (CCEA-09)											
En establiments no especialitzats	6.207	6.064	10.192	6.145	6.114	5.964	5.947	5.869	5.673	5.758	5.772
Aliments, begudes i tabac	18.375	18.551	16.746	18.565	18.731	18.509	18.276	18.029	17.517	17.514	17.302
Carburants per a l'automoció	671	669	595	619	629	620	633	652	653	665	669
Equips per a les TIC	1.783	1.688	1.681	1.207	1.166	1.210	1.259	1.253	1.279	1.326	1.399
Altres articles d'ús domèstic	15.218	14.951	13.704	14.859	14.446	13.479	13.033	12.585	12.207	11.884	11.375
Articles culturals i recreatius	5.031	4.979	4.806	5.175	5.118	5.019	4.906	4.825	4.650	4.562	4.458
Altres articles	27.149	26.945	25.707	25.428	25.033	24.213	24.075	23.926	23.480	23.647	23.279
En parades i mercats ambulants	6.764	6.968	6.667	6.456	6.627	6.464	6.426	6.643	6.830	6.981	6.899
Fora d'establiments	1.429	1.468	1.362	1.438	1.470	1.483	1.536	1.575	1.563	1.553	1.628
Total	82.627	82.283	81.460	79.892	79.334	76.961	76.091	75.357	73.852	73.890	72.781

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

Taula 2

Catalunya – Variació interanual de les empreses del comerç al detall amb establiment, per nombre de persones assalariades, forma jurídica i grup d'activitat (CCEA-09)

2009-2018. Dades a 1 de gener

	Var. interanuals									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Per nombre de persones ass.										
0	2,2%	-0,4%	-0,6%	-2,1%	-7,2%	-0,9%	0,3%	-2,2%	-1,8%	-5,9%
1-9	-2,9%	-0,7%	-3,2%	1,1%	1,3%	-1,3%	-2,2%	-2,0%	1,5%	2,4%
10-49	-4,1%	-16,3%	-3,9%	-8,8%	-7,1%	-2,6%	0,7%	0,0%	5,0%	-0,4%
50-199	11,2%	-8,0%	-2,6%	-3,5%	0,4%	-8,8%	3,5%	13,6%	8,2%	-1,7%
200-249	8,0%	11,1%	-16,7%	-36,0%	18,8%	36,8%	15,4%	-13,3%	-7,7%	4,2%
≥250	10,4%	-10,7%	3,8%	3,6%	-0,7%	1,4%	1,4%	4,1%	6,6%	-1,2%
Per condició jurídica										
Persones físiques	-0,9%	-2,0%	-2,9%	-1,0%	-3,0%	-2,5%	-1,7%	-1,1%	4,0%	-2,4%
Societats anònimes	-1,1%	-3,2%	-1,3%	-4,8%	-11,2%	-5,0%	-6,0%	-7,8%	-2,4%	-5,2%
Societats limitades	0,2%	0,8%	-0,7%	-0,1%	-0,3%	1,7%	0,5%	1,8%	2,9%	2,2%
Altres	2,4%	2,3%	2,0%	0,7%	-7,7%	2,3%	1,0%	-17,4%	-40,6%	-9,4%
Per grup d'activitat (CCEA-09)										
En establiments no especialitzats	-2,3%	68,1%	-39,7%	-0,5%	-2,5%	-0,3%	-1,3%	-3,3%	1,5%	0,2%
Aliments, begudes i tabac	1,0%	-9,7%	10,9%	0,9%	-1,2%	-1,3%	-1,4%	-2,8%	0,0%	-1,2%
Carburants per a l'automoció	-0,3%	-11,1%	4,0%	1,6%	-1,4%	2,1%	3,0%	0,2%	1,8%	0,6%
Equips per a les TIC	-5,3%	-0,4%	-28,2%	-3,4%	3,8%	4,0%	-0,5%	2,1%	3,7%	5,5%
Altres articles d'ús domèstic	-1,8%	-8,3%	8,4%	-2,8%	-6,7%	-3,3%	-3,4%	-3,0%	-2,6%	-4,3%
Articles culturals i recreatius	-1,0%	-3,5%	7,7%	-1,1%	-1,9%	-2,3%	-1,7%	-3,6%	-1,9%	-2,3%
Altres articles	-0,8%	-4,6%	-1,1%	-1,6%	-3,3%	-0,6%	-0,6%	-1,9%	0,7%	-1,6%
En parades i mercats ambulants	3,0%	-4,3%	-3,2%	2,6%	-2,5%	-0,6%	3,4%	2,8%	2,2%	-1,2%
Fora d'establiments	2,7%	-7,2%	5,6%	2,2%	0,9%	3,6%	2,5%	-0,8%	-0,6%	4,8%
Total	-0,4%	-1,0%	-1,9%	-0,7%	-3,0%	-1,1%	-1,0%	-2,0%	0,1%	-1,5%

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

Taula 3

Catalunya – Establiments de comerç al detall per nombre de persones assalariades

2008-2018. Dades a 1 de gener

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0	44.066	45.782	46.064	46.306	45.773	43.322	43.526	44.085	43.671	43.568	41.800
1-9	51.333	50.470	49.937	48.521	48.767	49.009	48.046	46.846	45.758	46.127	46.845
10-49	3.593	3.643	3.165	3.218	3.077	3.089	3.008	3.150	3.235	3.477	3.561
50-199	337	356	321	343	353	315	356	360	388	448	458
200-249	13	13	15	15	14	12	11	10	12	12	15
≥250	48	49	42	39	38	30	35	32	32	32	32
Total	99.390	100.313	99.544	98.442	98.022	95.777	94.982	94.483	93.096	93.664	92.711

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

Taula 4

Catalunya – Variació interanual dels establiments de comerç al detall per nombre de persones assalariades

2009-2018. Dades a 1 de gener

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0	3,9%	0,6%	0,5%	-1,2%	-5,4%	0,5%	1,3%	-0,9%	-0,2%	-4,1%
1-9	-1,7%	-1,1%	-2,8%	0,5%	0,5%	-2,0%	-2,5%	-2,3%	0,8%	1,6%
10-49	1,4%	-13,1%	1,7%	-4,4%	0,4%	-2,6%	4,7%	2,7%	7,5%	2,4%
50-199	5,6%	-9,8%	6,9%	2,9%	-10,8%	13,0%	1,1%	7,8%	15,5%	2,2%
200-249	0,0%	15,4%	0,0%	-6,7%	-14,3%	-8,3%	-9,1%	20,0%	0,0%	25,0%
≥250	2,1%	-14,3%	-7,1%	-2,6%	-21,1%	16,7%	-8,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	0,9%	-0,8%	-1,1%	-0,4%	-2,3%	-0,8%	-0,5%	-1,5%	0,6%	-1,0%

Font: Idescat, a partir del Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE

Taula 5

Catalunya – Ocupació en el comerç al detall per sexe, edat, situació i categoria professional (en milers)

2009-2018 (mitjana anual)

	Mitjana del període										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Per sexe											
Homes		99,7	96,8	101,2	107,8	98,0	98,7	104,5	105,8	108,8	112,2
Dones		198,2	202,3	214,0	190,9	200,8	217,0	213,6	219,6	214,6	217,7
Per edat											
16-29 anys		70,9	75,3	72,4	62,5	57,9	65,3	69,0	67,8	78,4	74,0
30-44 anys		131,7	130,1	130,5	131,9	136,8	135,7	128,1	123,9	118,6	127,9
45-54 anys		55,2	56,2	71,3	65,9	66,9	72,6	70,1	79,2	74,9	77,9
55 i més anys		40,3	37,6	41,0	38,4	37,3	42,0	50,9	54,7	51,4	50,0
Per situació professional											
Assalariats		213,0	219,2	227,0	215,2	214,3	233,9	234,1	240,1	244,6	254,2
No assalariats		84,9	80,0	88,2	83,5	84,5	81,8	84,0	85,4	78,6	76,0
Per categoria professional											
Dependents botigues i magatzems		-	137,4	138,4	126,9	128,4	153,2	141,3	142,0	149,7	138,1
Comerciants propietaris botigues		-	55,6	51,0	51,6	54,2	53,9	56,3	60,3	51,6	45,7
Altres		-	106,1	125,7	120,2	116,2	108,6	120,5	123,1	122,0	146,1
Total		297,9	299,2	315,2	298,6	298,8	315,7	318,1	325,5	323,3	329,8

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA)

Taula 6

Catalunya – Variació interanual de la població ocupada en el comerç al detall per sexe, edat, situació i categoria professional (en milers)

2009-2018 (mitjana anual)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Per sexe										
Homes	-3,3%	-2,9%	4,5%	6,5%	-9,1%	0,7%	5,9%	1,3%	2,8%	3,1%
Dones	-12,7%	2,1%	5,8%	-10,8%	5,2%	8,1%	-1,6%	2,8%	-2,3%	1,4%
Per edat										
16-29 anys	-25,0%	6,3%	-3,8%	-13,7%	-7,4%	12,8%	5,7%	-1,7%	15,6%	-5,6%
30-44 anys	1,3%	-1,2%	0,3%	1,1%	3,8%	-0,8%	-5,6%	-3,3%	-4,2%	7,9%
45-54 anys	-12,5%	1,9%	26,8%	-7,6%	1,5%	8,6%	-3,5%	13,0%	-5,4%	4,0%
55 i més anys	-5,4%	-6,5%	9,0%	-6,4%	-2,8%	12,7%	21,1%	7,4%	-6,0%	-2,7%
Per situació professional										
Assalariats	-10,6%	2,9%	3,6%	-5,2%	-0,4%	9,2%	0,1%	2,6%	1,9%	3,9%
No assalariats	-7,5%	-5,8%	10,2%	-5,4%	1,3%	-3,3%	2,8%	1,6%	-7,9%	-3,3%
Per categoria professional										
Dependents botigues i magatzem:	-	-	0,7%	-8,3%	1,2%	19,3%	-7,8%	0,5%	5,4%	-7,8%
Comerciants propietaris botigues	-	-	-8,3%	1,1%	5,0%	-0,5%	4,5%	7,0%	-14,4%	-11,5%
Altres	-	-	18,5%	-4,4%	-3,3%	-6,6%	11,0%	2,2%	-0,9%	19,8%
Total	-9,8%	0,4%	5,3%	-5,3%	0,1%	5,6%	0,8%	2,3%	-0,7%	2,0%

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA)

Taula 7

Catalunya – Afiliació a la Seguretat Social en el comerç al detall, per règim d'afiliació i nacionalitat (en milers)

2009-2018 (mitjana anual)

	Mitjana del període									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Per règim										
Règim general Seguretat Social	231,8	231,5	230,5	226,9	223,8	228,4	235,7	244,5	252,4	257,1
Règim especial treballadors autònoms	83,3	83,1	83,4	82,7	82,4	83,6	83,6	82,5	80,6	78,7
Per nacionalitat										
Estrangers	39,5	39,5	39,4	38,8	38,1	37,7	39,2	41,6	44,2	46,9
Nacionals	275,6	275,1	274,5	270,7	268,2	274,4	280,1	285,5	288,9	288,9
Total	315,1	314,6	313,9	309,5	306,3	312,1	319,3	327,1	333,0	335,8

Font: Tresoreria General de la Seguretat Socials (Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social)

Taula 8

Catalunya – Variació de l'afiliació a la Seguretat Social en el comerç al detall, per règim d'afiliació i nacionalitat (en %)

2010-2018 (mitjana anual)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Per règim									
Règim general Seguretat Social	-0,1%	-0,4%	-1,6%	-1,3%	2,1%	3,2%	3,7%	3,2%	1,8%
Règim especial treballadors autònoms	-0,3%	0,4%	-0,9%	-0,3%	1,5%	-0,1%	-1,2%	-2,3%	-2,4%
Per nacionalitat									
Estrangers	-0,1%	-0,2%	-1,5%	-1,9%	-0,9%	3,9%	6,1%	6,2%	6,2%
Nacionals	-0,2%	-0,2%	-1,4%	-0,9%	2,3%	2,1%	1,9%	1,2%	0,0%
Total	-0,2%	-0,2%	-1,4%	-1,1%	1,9%	2,3%	2,4%	1,8%	0,8%

Font: Tresoreria General de la Seguretat Socials (Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social)

Taula 9

Catalunya – Atur registrat en el comerç al detall (en milers) i variació interanual (en %)

2009-2018 (mitjana anual)

	Mitjana del període									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Atur registrat	44,6	50,2	53,6	58,0	61,0	58,5	53,9	48,3	43,7	41,1
Variació interanual	-	12,4%	6,8%	8,2%	5,2%	-4,0%	-7,9%	-10,3%	-9,7%	-5,8%

Font: SOC i Servei Públic d'Ocupació Estatal